
ПРАВНА КНИЖНИНА

АЛЕКСАНДЪР КОРНЕЗОВ. ОТГОВОРНОСТ НА ДЪРЖАВАТА ЗА НАРУШАВАНЕ ПРАВОТО НА ЕС*

*Жасмин Попова***

На фона на твърде оскъдните стойностни научни публикации в областта на правото на Европейския съюз у нас излизането от печат на новата монография на д-р Александър Корнезов е събитие, заслужаващо вниманието и високата оценка на цялата научна и професионална общност.

Нейният автор е сред малцината, успешно съчетаващи активна научна и преподавателска дейност с отговорностите на практикуващ юрист – адвокат в една от водещите адвокатски кантори в Брюксел Van Bael & Bellis (2004–2007) и реферандер в Съда на Европейския съюз след присъединяването на България към ЕС.

Още при защитата на своята докторска дисертация, посветена на преюдициалното запитване до Съда на Европейския съюз, на която имах удоволствието да бъда рецензент, Александър Корнезов демонстрира вкус към актуални, сложни и проблемни теми и се открил със способностите си за самостоятелно аналитично мислене, сериозен критичен анализ, ясен и прецизен правен език, логично и обосновано дефиниране и отстояване на научни тези, формулиране на предложения *de lege ferenda*. Специфична характеристика на цялата му научна продукция, включваща четири монографии и десетки научни статии в областта на правото на ЕС, е нейната практическа насоченост. Представяната книга е поредната илюстрация на тези качества на автора, както и ясен израз на неговата непрекъсната професионална и научна еволюция.

Монографията е първото цялостно изследване в българската правна литература, посветено на отговорността на държавата за нарушаване на правото на Европейския съюз. Структурно е разделена на три глави, които в логическа последователност анализират както преките производства за установяване и санкциониране на неизпълнението (чл. 258 – 260 ДФЕС), така и косвените средства за защита срещу него. Първата част, посветена на състава на нарушението, е своеобразно въведение в темата и третира основополагащи конституционни въпроси на правото на ЕС

* Анотация за: Александър Корнезов. Отговорност на държавата за нарушаване на правото на ЕС, С.: Сиела, 2012, 600 с.

** Професор, доктор.

като неговите източници, характерните белези на противоправното деяние, видовете субекти на нарушението и пр. Втората част е посветена на прекия установителен иск по чл. 258 и 259 ДФЕС – най-често използваното пряко производство в практиката на Съда на ЕС, особените производства – съдебни и несъдебни, както и специалното съдебно-изпълнително производство по чл. 260 ДФЕС, а третата част – на алтернативните (косвени) средства за защита срещу нарушенията на правото на Съюза, извършени от държавите членки, необходимостта от които е обоснована от пределите на преките производства.

Сред важните и актуални теми, предмет на изследването, заслужава да се отбележат ролята на Европейската комисия и на субектите на частното право в идентифицирането и санкционирането на нарушенията, извършени от държавата, редът за установяване и санкциониране на това нарушение и приложимите производствени правила, включително достъпът до материалите по делото, видът и размерът на глобата, която Съдът на ЕС може да наложи на държавата, и пр. Особен интерес за всички частноправни субекти представлява изследването на въпроса за ангажиране на отговорността на държавата пред компетентния национален съд, в това число редът и условията за налагане на привременна защита срещу извършените от държавата нарушения, задължението на националния съд да се позовава служебно на правото на ЕС, задължението на държавата да възстанови недължимо платеното, отговорността ѝ за вредите, причинени на гражданите и юридическите лица, както и въпросът за силата на пресъдено нещо на влезлите в сила съдебни и административни актове, постановени в противоречие с правото на ЕС и възможността за тяхната отмяна.

Ценно достойнство на труда, предназначен както за практикуващите юристи, така и за академичните среди, е широкото позоваване на актуалната юриспруденция на Съда на ЕС. В основата на направения анализ са повече от 600 решения на съдебната институция на Съюза, като най-важните от тях са представени подробно под формата на *case studies* с цел да илюстрират практическото приложение на изложените тези.

Този подход дава много ценна информация за проследяване на разсъжденията и политиката на Съда по разглежданата проблематика. Приложеният указател на практиката както на Съда на ЕС, така и на българските съдилища, също е значително улеснение за бързо ориентиране на читателя.

Големият интерес към монографията на д-р Корнезов за мен е ясно свидетелство за неговия сериозен принос и роля в националната правна литература. Да му пожелаем достойно да ги отстоява и в бъдеще.